

مردم سالاری

به فرخندگی ۲۹ بهمن‌ماه، جشن اسفندگان

«اسفندگان»، جشن گرامی‌داشت زن و زمین

29 بهمن 1397 ساعت 6:23

جشن «اسفندگان» یا «سپندارمذگان» روز اسفند از ماه اسفند، ۵ اسفندماه به گاهشماری یزدگردی و ۲۹ بهمن‌ماه به گاهشماری کنونی، برپا می‌شود.

«می‌ستاییم این زمین را، می‌ستاییم آن آسمان را، می‌ستاییم همه‌ی چیزهای خوب میان زمین و آسمان را، می‌ستاییم آنچه را که برازنده‌ی ستایش و شایسته‌ی نیایش و درخور پرستش مردم پارسا است، می‌ستاییم روانهای جانوران سودمند دشتی را، می‌ستاییم روانهای مردان پیرو راستی را، می‌ستاییم روانهای زنان پیرو راستی را، در هر سرزمینی که زاده شده باشند، مردان و زنانی که برای پیروزی آیین راستی کوشیده‌اند، می‌کوشند و خواهند کوشید»
(فروردین‌یشت، بندهای ۱۵۳ و ۱۵۴).

جشن «اسفندگان» یا «سپندارمذگان» روز اسفند از ماه اسفند، ۵ اسفندماه به گاهشماری یزدگردی و ۲۹ بهمن‌ماه به گاهشماری کنونی، برپا می‌شود.

به گزارش «مردم‌سالاری آنلاین»، اسفندگان جشنی در ستایش و گرامیداشت ایزدبانوی «اسفند» یا «سپندارمذ» (در زبان اوستایی «سپنتاآرمیتی» و در زبان پهلوی «سپندَرمد») به معنای فروتنی و بردباری پاک است.

سپندارمذ در جهان مینوی نماینده‌ی مهر و فروتنی و در جهان مادی نگهبانی زمین با او است و از آنجا که زنان نیز همچون زمین بارور و بارده‌اند جشن اسفندگان در ارجنهی به زنانی که مانند زمین نیکوکار هستند برگزار می‌شود.

چنین، جشن اسفندگان یا سپندارمذگان روز گرامیداشت زنان در ایران بوده است و این روز به نام «مردگیران» (پیشکش گرفتن از مردان) در ادب پارسی بسیار به کار رفته است.

ابوریحان بیرونی در کتاب «آثار باقیه از مردمان گذشته» در بخش «گفتار درباره‌ی ماههای ایرانی»، بند ۷۵، درباره‌ی اسفندگان می‌نویسد: «اسفندارمذماه روز پنجم آن «روز اسفندارمذ» جشن است، هم از سازواری دو نام، و معنای آن «خرد و بردباری» باشد؛ و اسفندارمذ فرشته‌ی گماشته بر زمین، و هم گماشته بر زن شایسته‌ی پاکدامن نیکوکار و شوی‌دوست است. این ماه و همین روز آن ویژه است - مر جشن زنان را که مردان بر آنان بخششها کنند؛ و این رسم در سپاهان و ری و دیگر شهرهای «پهله» بر جای مانده و

به پارسی «مردگیران» می‌نامند.» (گردانش پرویز سپیتمان، برگ ۳۰۵).

بیرونی در کتاب دیگرش «التفهیم» درباره‌ی «مردگیران»، خود، به پارسی چنین نوشته است: «روز پنجم است از اسفندارمزمه و پارسیان او را مردگیران خوانند؛ زیراک زنان بر به شوهران اقتراحها (درخواستها) کردند و آرزویهای خواستندی از مردان» (برگ ۲۶۰-۲۵۹).

در زمانهایی نه چندان دور، در این روز، بانوان جامه و کفش نو می‌پوشیدند. از زنانی که مهربان، پارسا و نیکوکار بودند و در زندگی زناشویی خود فرزندان نیک برای ایران زاده بودند سپاسگزاری می‌شد. در روز جشن اسفندگان، زنان از مردان خود پیشکشهایی می‌گرفتند و در این روز از کارهای خانه و زندگی خانوادگی می‌آسودند و مردان و پسران به این کارها رسیدگی می‌کردند.

زردشتیان که بزرگترین پاسبانان و نگهبانان آیینهای کهن آریایی هستند روز جشن اسفندگان را به نام زنان نیکوکار و پارسا گرامی می‌دارند و در بیشتر شهرها و روستاها این روز را به نام روز زن و روز مادر جشن می‌گیرند. آنان در آدریانها گرد می‌آیند و سخنانی درباره‌ی بانوان و جایگاه والای آنان در جامعه بر زبان می‌رانند و همچنین سرودهایی برای ارج نهادن به بانوان نیکوکار می‌خوانند و با خوراکیهای گوناگون از یکدیگر پذیرایی می‌کنند و به شادمانی گروهی می‌پردازند و جشن اسفندگان را با شکوهی درخور گرامی می‌دارند.

گفتنی است، این روز به جز جشن «مردگیران»، به نام روز جشن «برزگران» نیز شناخته می‌شود که برای گرامیداشت سبزکنندگان زمین و سبز شدن زمین برپا می‌شده است؛ چراکه نزدیک نوروز و آمدن بهار است و هنگام کشت و کار برزگران یا کشاورزان آغاز می‌گردد.

کد مطلب: 103038

آدرس مطلب: <https://www.mardomsalari.ir/report/103038>/اسفندگان-جشن-گرامی-داشت-زن-زمین

مردم سالاری آنلاین <https://www.mardomsalari.ir>